

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

R. P. D. Ioanni Tritemio, Abbati Divi Iacobi In suburbio Herbipolis, Henricus
Cornelius Agrippa a Nettesheim, S. D.

urn:nbn:de:0128-1-17336

tuz in me manifestum. Compleui Domino adiuuante Polygraphiæ meæ opus in sex partes, siue libros distinctum, quod tuæ maiestati constat esse dicatum. Operam dabo ut sacris conspectibus tuis quantotius exhibeatur. Omnipotens Deus celsitudinem tuam, p princeps inclyte, diu conseruet incolumem perpetuoque felicem, cui me humili supplicatione commendo. Ex Herbipoli decima sexta die mensis Octobris. Anno Christianorum 1507.

LXI.

IOAN. TRITEM. ABBAS MONASTERII S. IACOBI IN SVBVBANO ciuitatis Herbipolensis, Iacobo Tritemio fratri charissimo salutem.

QVOD in principio huius secundi voluminis epistolarum nostrarum Herbipolensium tibi sumus polliciti amantissime frater, pro viribus nos credimus executos. Congessimus enim in vnum librum epistolarum nostrarum non omnium, sed quarundam, iuxta promissionem exemplaria, quas ex eo die qua monasterium istud intrauimus anno proxime transacto emisimus, vsque in hunc diem quo istam ad te perscripsimus. Accipe nunc igitur absentium cogitationes amicorum, quibus interdiu reuolucendis nostri memoria tibi nascatur, quãuis nitore careat venustatis literę quas dedimus omnes, poterunt nihilominus tuæ charitati conducere, propterea quod fraterno sunt amore suauis. Fecit interdum festinatio calamum titubantem, propterea sicubi aut verba notaueris transposita, aut in aliqua sui parte defectuosa, seu mendas offenderis quascunque, nõ sinas ipsium volumen prodire in publicum, nisi per te fuerit diligenter prius emendatum. Fieri enim non potuit nimium festinantibus nobis, quin aut verbum aliquando intermiserimus aut literam, quæ facile corriges. Vale nostri memor. Ex Herbipoli 16. die mensis octobris. Anno Christianorum 1507.

*Finis secundi voluminis Epistolarum familiarium
Ioannis Tritemii.*

Quibus & has duas sequentes ex libris *De occulta Philosophia*, addere non abs re visum.

R. P. D. IOANNI TRITEMIO, ABBATI DIUI IACOBI IN suburbio Herbipolis, Henricus Cornelius Agrippa a Nettesheim, S. D.

CVM nuper tecum Reuerende pater, in cœnobio tuo apud Herbipolim aliquandiu conuersatus, multa de Chymicis, multa de magicis, multa de cabalisticis, caeterisque quæ adhuc in occulto delitescunt, arcanis scientiis atque artibus vna contulissemus: magna inter cæteras quæstio erat, cur Magia ipsa, cum olim primum sublimitatis fastigium vno omnium veterum Philosophorum iudicio teneret, & à priscis illis sapientibus, & sacerdotibus, summa semper in veneratione habita fuerit: deinde sanctis Patribus à principio nascentis Ecclesiæ catholicæ odiosa semper & suspecta, tandem explosa à Theologis, damnata à sacris canonibus, porro omnium legum placitis fuerit proscripta. Eius causam speculatus meo iudicio non alia est, nisi quod fatali quadam temporum hominumque deprauatione subintroierunt multi Pseudophilosophi, ac mentito nomine Magi, qui per varias errorum sectas & falsarum religionum factiones, multas admodum execrandas superstitiones atque ferales ritus, multa etiam ex orthodoxa religione scelerata sacrilegia, in natura persecutionem, hominumque perniciem ac Dei iniuriam congerentes, multas admodum quales hodie circumferri videmus, reprobata lectionis libros ediderunt, quibus Magiæ honestissimum nomen atque titulum, furto & rapina præfixerunt. Hi itaque cum sacrosancto hoc Magiæ titulo suis execrandis nugis fidem sese conciliaturos sperarent, id egerunt quod laudatissimum olim Magiæ nomen, hodie bonis & probis omnibus odiosissimum redditum sit, ac capitale crimen habeatur, si quis doctrina operibusue Magum sese audeat profiteri, nisi forte demens aliqua vetula rus habitans credi velit admodum perita, & diuinipotens, ut (sicut ait Apuleius) possit cœlum deponere, terram suspen-

Magia damnatio.

FAMILIARES

adiuvante Polygraphia meæ operæ in sepe
constat esse dicatam. Operam dabo ut
r. Omnipotens Deus celsitudinem tuam
perpetuoque felicem, cui me humiliter supplico
sexta die mensis Octobris. Anno Christiano

XI.

MONASTERII S. IACOBI IN SVVIA
IACOBO TRITHEMIO FRATRI CHARIS
SALUTEM.

minis epistolarum nostrarum Herbipolitanarum
tater, pro viribus nos credimus excusare. Con-
m nostrarum non omnium, sed quarundam
die qua monasterium istud intravimus anno
diem quo istam ad te perscripsimus. Accipe
rum, quibus interdum revolvendis nostri me-
nustatis literæ quas dedimus omnes, poterunt
poteat quod fraterno sunt amore fuitas. Fuit
propterea sicubi aut verba notaveris transcri-
endas offenderis quasque, non sicut ipsam
merit diligenter prius emendatum. Fieri enim
in aut verbum aliquando interdum ferimus
mor. Ex Herbipoli 16. die mensis octobris de

Epistolarum familiarium
IACOBI TRITHEMII.

De occulta Philosophia, addere non
visum.

ABBATIDIVI IACOBI III
Henricus Cornelius Agrippa
Sheim, S.D.

in cenobio tuo apud Herbipolim aliquando
ta de magicis, multa de cabalisticis, carceribus
cientiis atque artibus vna contrahimus ma-
osa, cum olim primum sublimiter scripsimus
dicio teneret, & à priscis illis sapientibus, de
habita fuerit: deinde sanctis Patribus à prin-
per & suspecta, tandem explosa à Theologi-
m legum placitis fuerit proscripta. Eius cenobio
quod fatali quadam temporum hominum
philosophi, ac mentio nomine Magi Agrippa
m factiones, multas admodum execranda
ex orthodoxa religione scelerata sacrilegia
niciem ac Dei iniuriam congerentes, multa
mus, reprobæ lectionis libros ediderunt. Hi tra-
titulum, furto & rapina præfixerunt. Hi tra-
ecrandis nugis fidem sese conciliaturos pro-
n Magiæ nomen, hodie bonis & probis omni-
crimen habeatur, si quis doctrina operante
mens aliqua verularius habitans credit vel de-
it Apulcius) possit caelum deponere, terra

IOANNIS TRITHEMII.

suspēdere, fontes durare, montes diluere, manes sublimare, Deos infirmare, sydera extin-
guere, tartarum ipsum illuminare; siue, ut canit Virgilius:

*Quæ se carminibus promittat solvere mentes
Quas velit, aut aliis duras immittere curas,
Syltere aquam fluviiis, & vertere sidera retro,
Nocturnosque ciet manes, mugire videbis
Sub pedibus terram, & descendere montibus ornos.*

Tum quæ referunt Lucanus de maga illa Theffala, & Homerus de Circes omnipoten-
tia, quorum plurima fateor tam fallacis opinionis, tam superstitiosæ diligentia, perni-
tiosiq; labores existunt, ut cum sub artem non nefandam cadere nequeant, tamen magiæ
venerabili titulo sese vestiri posse, præsumunt. Cum hæc igitur sic se haberent, mirabar ad-
modum, neq; minus etiam indignabar, neminē hæctenus extitisse, qui tam sublimem sacra-
ta mq; disciplinā, ab impietatis crimine vindicasset, aut illam nobis pure sincereq; tradi-
disset. Si quidem quos ex recentioribus ego vidi Rogerium Bachonē, Robertum Anglicū
Petrum Apponū, Albertum Teutonicum, Arnoldum de Villa noua, Anselmum Parmē-
sem, Picatriem Hispanum, Cicchum Afculum Florentinum, & plerosq; alios, sed obscu-
ri nominis scriptores, cū se magiā tradere pollicentur, nō nisi aut deliramenta quædā nul-
la ratione subnixā, aut superstitiones probis omnibus indignas præstiterunt. Hinc concit-
us est in me spiritus meus, atq; propter ipsam cum admirationem tum indignationē, vo-
lui & ego philosophari, non illaudabile opus me facturū existimans, qui ab ineunte ætate
semper circa mirabiliū effectū & plenas mysteriorum operationes curiosus intrepidusq;
extitit explorator, si magiam ipsam vetustā sapientumq; omnīū disciplinam ab impietatis
erroribus redemptam purgatamq; & suis rationib; adornatā restituerem, & ab iniuria calu-
mniantū vindicarem. Quod ut iam diu ipse mecū deliberaui, nunquā tamen in hanc are-
nā descendere hæctenus ausus fui. Verū post collatū inter nos Herbipoli de his reb; sermo-
nem, tua præcellens peritia & doctrina, tuaq; ardens adhortatio audaciam mihi animūq;
addidit. Itaq; electis è Philosophorū exploratæ fidei sententiis, purgata introductione ma-
lignorum (qui simulata scientia mentientes, magorum traditiones ab ipsis tenebrarum
reprobatis libris, velut ab ipsis adeptis mirandorum operationes requirendas docebant)
discussis tenebris, tres libros de magia compendio breuitatis complexos recētibus his die-
bus composui. & *De Occulta Philosophia* minus in senso titulo inscripsi, quos nunc tuo exa-
mini, qui harum rerum plenissimam peritiam tenes, castigandos, censendos, iudicandos-
que submitto; ut si quid in illis à me scriptum sit, quod aut in naturæ cōtumeliam, aut cos-
litum offensam, religionisve iniuriam vergere queat, cōdemnes errorem: Sin autem dis-
soluta & purgata sint impietatis scandala, veritatis traditionem tuare: sicq; cum his libris
nostris, atque cum ipsa magia agere velis, ne occultetur aliquid quod prodesse queat, nec
probetur quod possit non nisi nocere, quo sic tandem libri isti tuo examine probati, digni
sint, qui aliquando felicibus auspiciis in publicum egrediantur, nec timeant iudicium sub-
ire posteritatis. Vale, & his audacibus parçito cœptis.

IOANNES TRITHEMII. AB. D. IACOBI HERBIPOLIS, QVONDAM
Spanhemensis, suo Henrico Cornelio Agrippæ ab Nette-
heim, salutem & charitatem.

OPUS tuum, ornatissime Agrippa, De occultiore philosophia prænotatum, quod nobis exa-
minandum per latorem præsentium obtulisti, quāta cum voluptate susceperimus,
nec lingua mortalis vnquam potest exprime, nec scribentis calamus referare. Admira-
tione maxima ducimur super eruditione tua non vulgari, qui & iuuenis tam secreta pene-
tras, & arcana multis etiam viris doctissimis abscondita, non solum pulchre ac vere, sed etiam
proprie & ornate proferre in lucem potuisti. Vnde imprimis referemus gratias,
Tūm opus quod nemo doctissimorum etiam virorum satis laudare sufficere, proba-
mus: deinde ut studio pergas in altiora, quo cœpisti, nec sinas tam excellentes in-
genii tui vires otio tepefcere, te qua possimus instantia monemus, petimus, & ro-
gamus, quatenus & tuo te labore ad meliora semper exercites, & lumen veræ sapien-
tiæ, quo maxime & diuinitus iustras, etiam ignorantibus demonstres. Nec tere-
trahat à proposito quorumcunque consideratio nebulonum, de quibus vere dictum est: